

1.domače branje :SOFOKLEJ-ANTIGONA

*Literarna zvrst in vrsta:

Delo sodi v literarno zvrst dramatike . Zanja je značilno , da je to vsebina , ki je napisana za uprizoritev na odru (v tem primeru je to TRAGEDIJA).

V tragediji sta si nasproti dve ideji: ideja dobrega in slabega. Ideja slabega na prvi pogled ni razpoznavna, ker se dobro skriva za človeškimi zakoni. Kljub temu je razločno prikazano nasprotje, do katerega pride vsakič, kadar človeški zakoni skušajo obvladovati večne zakone narave, ki jim prav zaradi svoje večnosti in neizogibnosti upravičeno rečemo božji zakoni.

Tragedijo so najprej izvajali na prostem, v gledališčih, imenovanih amfiteatri. Uprizarjali so jih ob praznikih lenajah in predvsem dionizijah. Po trije pesniki so tekmovali za nagrado, vsak z eno tetralogijo, sestavljeno iz treh tragedij, ki jim je za sklep sledila satirska igra.

Značilnosti tragedije so:

- **posnema dogajanje - je mimetična;**
- **zbuja sočutje, grozo, strah in očiščenje - katarzo;**
- **zgodba je enotna - tragedija je enodejanka, ima en dogajalni prostor in kratek dogajalni čas;**
- **zgradba je sintetična ali sintetično-analitična;**
- **vsebuje petstopenjsko zgradbo: uvod, zaplet, vrh, razplet in tragični konec;**
- **snovno pogosto posega v kraljevsko okolje, zato je jezik vzvišen, privzdignjen - glavni junak brez lastne krivde tragično propade.**

*Kratka vsebina prebranega dela:

Brata Eteokel, ki je vladal Tebam, in Polinejk, ki je pripeljal vojsko, da bi prevzel oblast v Tebah, sta drug drugega v boju ubila. Oblast je prevzel Kreon, njun stric, in izdal razglas, da se truplo Polinejka ne sme pokopati. Antigona, sestra umrlih bratov, se je odločila, da bo Polinejka kljub prepovedi zagrebela. Stražarji so jo zalotili in Kreon se je odločil, da jo bo dal sezidati v skalnat grob, kljub temu , da je nevesta njegovega sina Hajmona. Šele Terezias, slep videc, ga je prepričal, da se je odločil, da bo pustil truplo Polinejka zagrebsti in da bo Antigono izpustil iz skalnatega groba. A bil je prepozen, v skalnatem grobu je bila mrtva Antigona, ki se je obesila, poleg nje pa Hajmon, ki se je vpričo očeta ubil. Kreona je doma čakalo novo gorje. Kreonova žena Evridika, ki je slišala za smrt svojega sina , si je z mečem prebodla srce in umrla. Kreon je izgubil ženo in sina in si je le še želel, da bi tudi sam umrl.

*Oznaka glavnih oseb:

ANTIGONA - hčerka Ojdipa, sestra Ismeni, Polinejku in Eteoklu, zaročenka Kreonovega sina Hajmona, postavlja zakone bogov in svojo ljubezen do brata višje kot državne zakone. Je pogumna, saj si upa za pravično stvar tvegati svoje življenje. Zvesta je sama sebi in stoji za svojim mnenjem. Je tudi zelo zaščitniška, saj se za svojo sestro žrtvuje in jo brani. Je neustrašna (javno pove svoja mnenja), poštena in pravična, ter zato zelo spoštovana od drugih.

ISMENA - hčerka Ojdipa, sestra Antigone, Polinejka in Eteokla, ima dobrosrčen, a povprečen ženski značaj, zlu se upira pasivno, brez tveganih dejanj.

KREON - Ojdipov brat, stric Antigoni, Ismeni, Polinejku in Eteoklu, svojo oblast gradi le na sovraštvu do sovražnikov, katere vidi vsepovsod, tudi tam, kjer jih ni, je energičen in trmast. Je zelo ponosen na vse svoje uspehe in morda tudi malce šovinističen, saj daje ženskam manjšo vrednost v družbi. Izdaje ga globoko prizadenejo. Vznemirjajo ga tudi vse misli, da nekdo žaluje za izdajalcem. Je zelo sebičen, saj se ne ozira na čustva drugih. Ko je ob smrti svojega sina in žene strt, prizna svojo krivdo in zmoto.

HAJMON - sin Kreona, zaročenec Antigone, svojega očeta spoštuje, sledi očetovemu dobremu nasvetu, vendar loči dobro od zla, je močno zaljubljen v Antigono, njena smrt ga spravi v obup. Je popolnoma drugačen od svojega očeta. V sebi nosi milost, nežnost in dobroto. Večina misli, da je očetov ljubljeneček, ki ne zna izraziti svojega mnenja, oz. ga sploh nima. Je pogumen in si upa povedati očetu njegove zmote in napake.

TEREZIAS - star slep videc, ki s pomočjo poslušanja ptic in darovanjem žgalnega daru bogovom deli nasvete.

EVRIDIKA - Kreonova žena, njen sin je zanjo smisel življenja, smrt sina jo potre tako, da ne more več živeti. Je dobrosrčna, a vendar nekako vedno nastopa v ozadju.

*Oblika oz. zgradba dela:

Delo je pisano v vezani besedi, torej verzih (1354 verzov) in kiticah. Vsebuje sedem dramskih prizorov (situacij), tem pa jim sledi še pet in nato sklepni prizor.

*Literarno obdobje:

Grška antika. Vsebinsko je zgodba grška tragedija, katere glavne značilnosti so temačen konec (v katerem vsaj ena oboževana oseba umre na tragičen in nepravilen način) . Glavnim junakom se ponavadi vedno zgodi kaj slabega . Na koncu osebe umrejo ali pa so nesrečne do konca življenja.

*Jezik , slog pisanja:

Besedilo vsebuje mnogo dvogovorov, pojavljajo se arhaične besede, veliko je metafor, komparacij, ki se navezujejo predvsem na bogove. Prisotno je tudi pretiravanje. Kraj dogodka izvemo iz spremne besede, čas ni naveden, lahko ga razberemo iz teksta. Na trenutke je dogajanje rahlo skrivnostno oz. mistično, vpliv ima tudi mitologija.

*Kraj in čas dogajanja:

Dogajanje poteka v 5. stoletju p. n. št. v mestu Tebe. Tebe se nahaja v stari Grčiji. Čas dogajanja Antigone, je dan po smrti njenih bratov. Pravzaprav se razplete v 24 urah.

*Ideja, bistvo dela:

Smisel življenja družina ali država?. Prav tako je lahko bistvo tudi , da slepljenje samega sebe ne pripelje daleč in lahko s tem veliko ljudi nenamerno prizadeneš.

*Lastno mnenje:

Tragedija Antigona mi je zelo všeč, saj vsebuje veliko razmišljanj o človeku, življenju in družbi nasploh. V tragediji je tudi zelo veliko napetih in nadvse zanimivih dvogovorov. Vsebinsko pravzaprav sploh ni bila preveč zahtevna, še posebno če že imaš nekaj predznanja o grški mitologiji. Presenetili so me osebnostni preobrati . (Antigona je bila sprva žrtveno jagnje, a se je ob soočenju s Kreonom prelevila v leva, medtem ko se je pri Kreonu na koncu izkazalo, da je premagljiv).